

Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes Ētikas kodekss

*Izdots saskaņā ar
Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72.panta pirmās daļas 2.punktu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes Ētikas kodekss (turpmāk – Ētikas kodekss) nosaka Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (turpmāk – Padome) locekļu un Sekretariāta darbinieku (turpmāk kopā – Padomes darbinieki) profesionālās ētikas un uzvedības principus.
2. Ētikas kodeksa mērķis ir veidot vienotu Padomes darbinieku izpratni par Padomes vērtībām un uz tām balstītiem ētikas pamatprincipiem, tādējādi veicinot Padomes darbinieku godprātīgu rīcību un labu pārvaldību un vairojot sabiedrības uzticēšanos Padomei.
3. Ētikas kodeksā iekļautie profesionālās ētikas un uzvedības principi ir vienlīdz saistoši visiem Padomes darbiniekiem.
4. Padomes darbinieki ievēro Ētikas kodeksā noteikto arī ārpus amata vai darba pienākumu izpildes vietas un laika, apzinoties, ka Padomes kopējo tēlu veido katra atsevišķa Padomes darbinieka uzvedība un rīcība.
5. Ētikas kodekss nav visaptverošs ētikas vērtību, pamatprincipu un vispārējās uzvedības noteikumu apraksts. Situācijās, kas nav noregulētas Ētikas kodeksā, Padomes darbinieki rīkojas saskaņā ar vispārējiem ētikas principiem un vispārpieņemtajām uzvedības normām.

II. Vērtības un ētikas pamatprincipi

6. Padomes darbinieki ievēro Padomes Elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālajā stratēģijā noteiktos mērķus, darbības virzienus un vērtības.
7. Padomes darbinieki ievēro Ministru kabineta 2018. gada 21. novembra ieteikumos Nr. 1 “Valsts pārvaldes vērtības un ētikas pamatprincipi” (turpmāk – MK Ieteikumi) definētās vērtības un ētikas pamatprincipus, kas balstīti uz Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajiem principiem.
8. Pildot amata vai darba pienākumus, Padomes darbinieks rīkojas saskaņā ar šādām MK Ieteikumos definētajām vērtībām un tajās balstītajiem ētikas pamatprincipiem:
 - 8.1. Profesionalitāte un efektivitāte:
 - 8.1.1. izmanto un attīsta darbā nepieciešamās kompetences, prasmes un zināšanas, pārņem nozares un privātā sektora labo praksi un starptautisko pieredzi, veicinot brīvu, redakcionāli neatkarīgu Latvijas elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbību, to profesionālo kvalitāti un ilgtspēju;
 - 8.1.2. seko līdzi nozares aktualitātēm un regulāri papildina savas zināšanas, tai skaitā aktīvi meklē iespējas pilnveidot savas zināšanas un attīstīt prasmes;

- 8.1.3. ir mērķtiecīgs un orientēts uz rezultātu;
 - 8.1.4. strādā efektīvi, izvirzīto mērķi un kvalitatīvu rezultātu sasniedzot ar iespējami maziem resursiem;
 - 8.1.5. rīcība, lēmumi un viedokļi ir pamatoti un izsvērti, balstīti situācijas analīzē, objektīvos faktos un datos;
 - 8.1.6. ir atvērts pārmaiņām un iesaistās jaunu pieeju un inovāciju izmantošanā, lai efektīvāk veiktu darbu;
 - 8.1.7. tiecas mazināt administratīvo slogu un ievērot principu “konsultē vispirms”.
- 8.2. Godprātība:
- 8.2.1. savus pienākumus pilda godprātīgi – godīgi, atklāti un patstāvīgi, ievērojot likumus, ētikas normas un citas saistošas prasības;
 - 8.2.2. pildot pienākumus, ievēro objektivitāti un neitralitāti (profesionālo neatkarību). Atturas no darbības, kuras dēļ Padomes darbinieka vai iestādes godprātība, objektivitāte vai neitralitāte var tikt apšaubīta;
 - 8.2.3. nepieļauj nonākšanu interešu konflikta situācijā un laikus informē par personiskām interesēm vai citiem apstākļiem, kas var radīt personīgu ieinteresētību un traucēt godprātīgai pienākumu veikšanai;
 - 8.2.4. informē (ceļ trauksmi) par iespējamiem pārkāpumiem, kurus novēro, pildot pienākumus. Cieņpilni izturas pret darbiniekiem, kuri ceļ trauksmi;
 - 8.2.5. neatkarīgi no piederības kādai politiskai vai profesionālai organizācijai neitrāli izturas pret ikvienu personu;
 - 8.2.6. atbildīgi izturas pret darbā iegūtu ar likumu aizsargātu informāciju un izmanto to tikai darba vajadzībām.
- 8.3. Atbildība:
- 8.3.1. pienākumus pilda atbildīgi un rūpīgi, apzinoties, ka ar savu darbību ietekmē kopīgo valsts pārvaldes un Padomes darba rezultātu;
 - 8.3.2. spēj pieņemt skaidrus un pamatotus lēmumus un uzņemties atbildību par tiem;
 - 8.3.3. nodrošina lietderīgu, saimnieciski izdevīgu, produktīvu, efektīvu un sabiedrības interesēm atbilstošu darbību;
 - 8.3.4. pārdomāti, pamatoti un taupīgi rīkojas ar nodokļu maksātāju naudu, valsts mantu un resursiem;
 - 8.3.5. spēj atzīt savas kļūdas un uzņemties atbildību par tām.
- 8.4. Darbs sabiedrības labā:
- 8.4.1. rīkojas sabiedrības interesēs, panākot iespējami lielu labumu valstij un sabiedrībai;
 - 8.4.2. orientējas uz cilvēku, apliecinot izpratni par iedzīvotāju vajadzībām un iespējām, ievēro privātpersonu tiesības un tiesiskās intereses;
 - 8.4.3. pildot pienākumus, ievēro tiesiskuma un politiskās neitralitātes principu, kā arī pamatojas uz profesionāliem kritērijiem neatkarīgi no savas politiskās pārliecības;
 - 8.4.4. ievēro visu sabiedrības locekļu līdztiesīgumu, kā arī taisnīguma principu, rodot taisnīgus un samērīgus risinājumus;
 - 8.4.5. veido sadarbībā, uzticībā un savstarpējā cieņā balstītas attiecības ar privātpersonām.
- 8.5. Valsts ilgtspēja un sabiedrības labklājība:
- 8.5.1. ar savu darbu sekmē valsts ilgtspējīgu attīstību un sabiedrības labklājību, nodrošinot labu mantojumu nākamajām paaudzēm;
 - 8.5.2. ņem vērā un prasmīgi līdzsvaro dažādu iesaistīto pušu, nozares un valsts kopējās intereses;

- 8.5.3. veido pārdomātu un paredzamu valsts politiku nozarē un tiesisko regulējumu, vispusīgi izvērtējot ieguvumus, riskus un piemērošanu praksē;
 - 8.5.4. domā stratēģiski un elastīgi, spēj pielāgoties pārmaiņām sabiedrībā un globālajiem procesiem;
 - 8.5.5. sekmē Latvijas vērtību un tradīciju ievērošanu;
 - 8.5.6. uzkrāj zināšanas, mērķtiecīgi popularizē tās, īpaši to personu vidū, kurām tās visvairāk nepieciešamas.
- 8.6. Atklāta un sabiedrībai pieejama valsts pārvalde:
- 8.6.1. iesaistās, lai sabiedrībai ir viegli pieejama vispusīga, aktuāla un viegli uztverama informācija par valsts pārvaldes darbu. Skaidro iecerētās darbības, pieņemto lēmumu būtību un ieguvumus no tiem;
 - 8.6.2. izvērtē, kāda iestādes rīcībā esoša vai tās radīta informācija būtu nozīmīga sabiedrībai, ierosina un sekmē šādas informācijas vispārpieejamības nodrošināšanu;
 - 8.6.3. plāno un nodrošina efektīvu sabiedrības līdzdalību valsts pārvaldes darbā un lēmumu pieņemšanā. Laikus apzina ieinteresētās puses un izmanto piemērotas iesaistes formas un metodes, dodot iespēju paust viedokli un ietekmēt lēmumus.
- 8.7. Sadarbība valsts pārvaldē:
- 8.7.1. darbu valsts pārvaldē veic kā kopīgos mērķos balstītu komandas darbu, kas ietver saliedētību un saskaņotu rīcību;
 - 8.7.2. veido cieņā un koleģialitātē balstītas attiecības ar citiem darbiniekiem un iestādēm, izrāda iniciatīvu un elastību;
 - 8.7.3. ir atklāti pret citiem darbiniekiem un citām iestādēm, veicina savstarpēju komunikāciju un informācijas apmaiņu;
 - 8.7.4. iesaistās jautājumu risināšanā, kas skar vairākas struktūrvienības, iestādes vai nozares, ir atvērti sadarbības iniciatīvām ar citu jomu speciālistiem.
9. Lai veicinātu Padomes darbinieku izpratni par Padomes misiju, mērķiem, prioritātēm, vērtībām un ētisku rīcību, kā arī veidotu Padomē saskaņotu darba vidi:
- 9.1. Padomes priekšsēdētājs:
- 9.1.1. skaidri formulē Padomes darbības mērķus un prioritātes;
 - 9.1.2. organizē Padomes darbu tā, lai tiktu sasniegts plānotais rezultāts;
 - 9.1.3. veicina Padomes darbinieku izpratni par Padomes misiju, mobilizē Padomes darbiniekus kopīgu interešu labā un veicina savstarpēju uzticēšanos;
 - 9.1.4. veido darba vidi, kas balstīta atklātībā, līdzdalībā, profesionalitātē, cieņpilnā un vienlīdzīgā attieksmē;
 - 9.1.5. veido taisnīgu, no atšķirīgas attieksmes brīvu darba vidi, gan attiecībā uz Padomes darbinieku atalgojuma noteikšanu, gan darba novērtējumu, kā arī citām darba vides jomām;
 - 9.1.6. pastāvīgi pilnveido Padomes darba vidi un darba procesus tā, lai veicinātu Padomes darba efektivitāti;
 - 9.1.7. veido darba vidi, kurā tiek ievērota Padomes darbinieku privātās dzīves un darba līdzsvara nodrošināšana.
- 9.2. Struktūrvienību vadītāji:
- 9.2.1. veicina sev padoto Padomes darbinieku izpratni par vērtībām un ētisku rīcību;
 - 9.2.2. veicina sev padoto Padomes darbinieku iesaistīšanos Padomes attīstībā, sekmē to profesionālo izaugsmi, iniciatīvu, ieinteresētību pienākumu veikšanā un snieguma pilnveidošanā;
 - 9.2.3. veicina profesionālo zināšanu pēctecību, jauno darbinieku ievadīšanu darbā

- un viņu attīstību;
- 9.2.4. nodrošina taisnīgu darbu sadalījumu, sev Padote darbinieku veiktā darba taisnīgu novērtējumu, piemaksu un prēmiju noteikšanu.

III. Ētiska uzvedība

10. Padomes darbinieki saskarsmē ar kolēģiem:
- 10.1. izturas ar cieņu, ir laipni un pieklājīgi, nelieto aizvainojošus izteicienus, neaizskar personas godu, ir iecietīgi pret citu personu uzskatiem un pārliecību;
 - 10.2. nepārtrauc runātāju, kamēr tas izsaka vai argumentē savu viedokli, cenšas izprast dzirdēto, oponē, ja tas nepieciešams;
 - 10.3. izsakot savu viedokli nepaceļ balsi un sniedz izsvērtus un loģiskus argumentus sava viedokļa aizstāvībai, izturas ar cieņu pret citādu viedokli;
 - 10.4. ir atsaucīgi, izpalīdzīgi un sadarbojas ar kolēģiem, nav autoritāri attiecībās, ir godīgi un vairo savstarpējo uzticēšanos;
 - 10.5. kritiku par kļūdām, kas pieļautas darba procesā, izsaka individuāli un korekti, to pamatojot, neaizskarot personiski, norādot konkrētās kļūdas un veicamos pasākumus kļūdu novēršanai;
 - 10.6. ir paškritiski, atzīst un labo savas kļūdas un atvainojas par neētisku rīcību;
 - 10.7. nepieļauj savstarpējas intrigas, grupējumu veidošanos un favorītisma izpausmes kolektīvā;
 - 10.8. rūpējas par jauno darbinieku iekļaušanu darba kolektīvā, daloties ar savām profesionālajām zināšanām, pieredzi un praksi;
 - 10.9. izsaka atzinību kolēģiem par sekmīgu pienākumu izpildi;
 - 10.10. izvairās no konfliktiem, bet, ja tādi rodas, risina tos konstruktīvas sadarbības ceļā.
11. Saksarsmē ar Padomes apmeklētājiem un sadarbības partneriem Padomes darbinieki izturas ar cieņu, ir pieklājīgi un laipni. Ja darbinieks nevar savu pienākumu ietvaros atbildēt uz uzdotajiem jautājumiem, tad norāda citu darbinieku vai institūciju, kas ir kompetenta attiecīgā jautājuma risināšanā.
12. Padomes darbinieki atturas pieņemt jebkādas dāvanas, atlaides vai izklaides piedāvājumus, kas pielīdzināmi dāvanai, ja tas var radīt šaubas par Padomes darbības objektivitāti. Padomes darbiniekiem ir atļauts pieņemt dāvanas oficiālo darba vizīšu laikā un citos gadījumos, kas minēti likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā".
13. Paužot viedokli sociālās tīklošanas vietnēs, Padomes darbinieki ievēro ētikas principus un nepieļauj situācijas, kas var kaitēt Padomes reputācijai. Savos publiskajos izteikumos Padomes darbinieki ir lojāli pret Padomi, tās vērtībām un darbības mērķiem, un atturas publiski paust tādu viedokli, kas ir pretējs vai nesavienojams ar Padomes darbību. Publiski paužot atšķirīgu nostāju kādā jautājumā, personiskais viedoklis ir stingri un nepārprotami nošķirams no Padomes oficiālā viedokļa.
14. Padomes darbinieki neatsaucas uz savu amatu vai darba vietu, lai īstenotu savas intereses ar amata vai darba pienākumu pildīšanu nesaistītās situācijās un tādējādi gūtu kādas priekšrocības.
15. Padomes resursus Padomes darbinieki lieto iespējami ekonomiski, racionāli un saudzīgi, nelieto tos ar amata vai darba pienākumu izpildī nesaistītām vajadzībām.
16. Padomes darbiniekiem ir tiesības:
- 16.1. saņemt amata vai darba pienākumu veikšanai nepieciešamo informāciju;

- 16.2. darba procesā brīvi izteikt, argumentēt un aizstāvēt savu viedokli;
- 16.3. ziņot savam tiešajam vadītājam vai Padomes priekšsēdētājam, ja ir saņemts pretiesisks uzdevums vai rīkojums vai pieprasīts veikt pretiesisku vai neētisku rīcību;
- 16.4. izrādīt iniciatīvu un sniegt priekšlikumus darba uzlabošanai un pilnveidošanai;
- 16.5. uz privātās dzīves neaizskaramību;
- 16.6. atteikties pildīt dotos uzdevumus, ja tie ir pretrunā ar normatīvajiem aktiem;
- 16.7. saņemt taisnīgu paveiktā darba novērtējumu.

V. Interesešu konflikta novēršana, attieksme pret dāvanām un viesmīlības piedāvājumiem

- 17. Padomes darbinieki, pildot savus amata vai darba pienākumus, valsts un sabiedrības intereses vienmēr tur augstāk par savām privātām interesēm un neizmanto amata stāvokļa priekšrocības personīgā labuma gūšanai.
- 18. Pildot pienākumus, Padomes darbinieki izvairās no situācijām, kurās varētu rasties reāls, iespējams vai šķietams interesešu konflikts vai korupcijai labvēlīgi apstākļi.
- 19. Rodoties interesešu konfliktam, Padomes darbinieks nekavējoties rakstveidā, izmantojot brīvas formas iesniegumu, par to informē Padomes priekšsēdētāju un pārtrauc savu līdzdalību lēmumu pieņemšanā, atsakās no tādu amata vai darba pienākumu veikšanas, kas saistīti ar Padomes darbinieka, tā radnieku vai darījumu partneru personiskām vai mantiskām interesēm.
- 20. Saņemot minēto informāciju, Padomes priekšsēdētājam jāuzdod attiecīgās Padomes darbinieka funkciju vai uzdevumu izpildi citam Padomes darbiniekam.
- 21. Padomes darbinieki nav tiesīgi pieņemt dāvanas un citus labumus no privātpersonām vai organizācijām, kuras varētu būt ieinteresētas ar šo rīcību ietekmēt sev pozitīva lēmuma pieņemšanu.
- 22. Padomes darbinieki atsakās pieņemt viesmīlības piedāvājumus, aicinājumus piedalīties bezmaksas informatīvā, prezentācijas vai tamlīdzīgā pasākumā darba laikā vai ārpus tā, ja tas ir vai var būt saistīts ar ieinteresētību panākt piedāvātājam labvēlīgu attieksmi lēmuma pieņemšanā.

VI. Amatu savienošana

- 23. Padomes Sekretariāta darbinieku amatu savienošana pieļaujama, ja tā nerada interesešu konfliktu, nav pretrunā ar Padomes Sekretariāta darbiniekam saistošajām ētikas normām un nekaitē tiešo pienākumu veikšanai.
- 24. Padomes locekļiem ir atļauts savienot savu amatu ar citu amatu, uzņēmuma līguma vai pilnvarojuma izpildi, saimniecisko darbību individuālā komersanta vai saimnieciskās darbības veicēja statusā, ja likumā "Par interesešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" vai citā normatīvajā aktā nav paredzēti valsts amatpersonas amata savienošanas ierobežojumi.
- 25. Ja amata savienošanai nepieciešama atļauja, Padomes darbiniekam tā jāsaņem pirms amata savienošanas, uzņēmuma līguma noslēgšanas vai pilnvarojuma uzņemšanās. Atļauja jālūdz rakstveidā, iesniedzot Padomes priekšsēdētājam iesniegumu brīvā formā, tajā norādot pēc iespējas pilnīgāku informāciju par plānoto darbu.
- 26. Lēmums izsniegt vai atteikt amata savienošanas atļauju jāpieņem 30 dienu laikā, vērtējot, vai savienošana:
 - 26.1. neradīs interesešu konfliktu;
 - 26.2. nebūs pretrunā ar Padomes darbiniekam saistošajām ētikas normām;

- 26.3. nekaitēs Padomes darbinieka tiešo pienākumu pildīšanai;
- 26.4. nekaitēs Latvijas valsts interesēm, ja darba izpilde paredzēta ārvalstī, starptautiskajā organizācijā, tās pārstāvniecībā (misijā) vai tās uzdevumā.
27. Lai konstatētu, vai nav mainījušies tiesiskie un faktiskie apstākļi, kādi pastāvēja atļaujas izsniegšanas brīdī, Padomes darbiniekam ir pienākums nekavējoties rakstveidā informēt Padomes priekšsēdētāju par šādu apstākļu maiņu.
28. Reizi gadā Padomes darbinieka amata savienošanas atļauja tiek pārskatīta, izvērtējot vai nav mainījušies tiesiskie un faktiskie apstākļi, kādi pastāvēja atļaujas izsniegšanas brīdī, un vai Padomes darbiniekam konkrētā amata savienošana joprojām nerada interešu konfliktu, nav pretrunā ar Padomes darbiniekam saistošām ētikas normām un nekaitē Padomes darbinieka tiešo pienākumu pildīšanai.
29. Padomes darbiniekam jāatsakās no tās amata pienākumu veikšanas un amata savienošanas visos gadījumos, kad ētisku apsvērumu dēļ varētu tikt apšaubīta Padomes darbinieka darbības objektivitāte un neitralitāte.

VII. Noslēguma jautājumi

30. Ja Padomes darbinieks ir pārkāpis Ētikas kodeksā noteiktās normas, viņa atbildību izvērtē Padomes priekšsēdētājs.
31. Padome regulāri pārskata Ētikas kodeksa saturu un pēc vajadzības to aktualizē.
32. Ētikas kodekss publiski pieejams Padomes tīmekļa vietnē.

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU